

людям. Тому в подальших дослідженнях варто приділити увагу інформаційній гігієні, кібербезпеці і підвищенню рівня політичної свідомості суспільства.

Список використаних джерел

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки»: Указ Президента України від 28.12.2021 № 685/2021. *Володимир Зеленський: офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069> (дата звернення: 25.03.2026).
2. Парфенюк І. Ю. ТікТок-активізм в Україні як форма громадянської підтримки під час війни. *Український інформаційний простір*. 2025. № 1(15). С. 24–39. DOI: 10.31866/2616-7948.1(15).2025.335354.
3. Повернись живим: офіційний сайт. URL: <https://savelife.in.ua/> (дата звернення: 25.03.2026).
4. Про медіа: Закон України від 13.12.2022 № 2849-IX. *Верховна Рада України: офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення: 25.03.2026).
5. Український Наступ. Telegram-канал. URL: <https://t.me/ukrnastup> (дата звернення: 25.03.2026).
6. Ціна держави. Telegram-канал. URL: <https://t.me/costukraine> (дата звернення: 25.03.2026).
7. Activism and Social Media: Youth Participation and Communication / A. Cortés-Ramos et al. *Sustainability*. 2021. Vol. 13(18). P. 10485. DOI: 10.3390/su131810485.
8. ISLND TV. YouTube-канал. URL: www.youtube.com/@ISLNDTV (дата звернення: 25.03.2026).
9. Times of Ukraine. Telegram-канал. URL: https://t.me/times_ukraina (дата звернення: 25.03.2026).
10. UNITED24: офіційна платформа. URL: <https://u24.gov.ua/> (дата звернення: 25.03.2026).

РОЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ У ПРОЦЕСІ УХВАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УКРАЇНІ

Сергієць Ярослав

здобувач другого рівня вищої освіти
кафедри політології та державного управління,
Донецький національний університет імені Василя Стуса
(керівник – ст. викл. Михайло Дубель)
ORCID: 0009-0007-0117-0561

Сучасна українська державність переживає суттєві зміни, що охоплюють усі ключові сфери політичного, соціального та економічного життя. Традиційні моделі управління, перевантажені бюрократією, поступово витісняються інноваційними підходами, які передбачають тіснішу взаємодію держави та суспільства. У цьому контексті впровадження електронного врядування та інструментів елект-

ронної демократії стає критично необхідним. Цифровізація сьогодні вже не лише оптимізує адміністративні процедури, а й є фундаментом для забезпечення стійкості державного апарату, що дуже актуально під час повномасштабного воєнного конфлікту.

Ще близько десяти років тому громадяни часто стикалися з громіздкими бюрократичними бар'єрами у процесі взаємодії з державними органами, що нерідко створювало простір для системної корупції. Цей стан підкреслював нагальну потребу у модернізації публічного управління. Сьогодні цифрові трансформації стають не лише стратегічною необхідністю, а й потужним інструментом підвищення стійкості держави. Використання сучасних цифрових технологій у процесах належного врядування змінює логіку ухвалення рішень, робить їх прозорими, підзвітними та більш орієнтованими на інтереси громадян.

Особливої ваги цифрові інструменти набувають в умовах воєнного стану, коли класичні демократичні механізми обмежуються міркуваннями безпеки. Електронна демократія виступає компенсуючим механізмом, що дає змогу підтримувати легітимність органів влади та забезпечує безперервний діалог між державою та суспільством. У цьому контексті метою дослідження є вивчення ролі електронного врядування у процесах ухвалення управлінських рішень, оцінка ефективності цифрових механізмів участі на різних рівнях управління та окреслення перспектив розвитку електронної демократії.

Електронне врядування розглядається як сучасна інноваційна модель організації державного управління, що забезпечує підвищення ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів публічної влади завдяки використанню інформаційно-комунікаційних технологій. Запровадження цифрових інструментів суттєво покращує процес ухвалення управлінських рішень, зменшуючи вплив суб'єктивного людського чинника та сприяючи переходу до політики, що базується на аналізі даних.

В Україні система електронного врядування вибудована навколо трьох базових форматів взаємодії.

Формат G2B спрямований на оптимізацію співпраці між державними інституціями та бізнесом. Яскравою ілюстрацією є електронна платформа публічних закупівель Prozorro, яка забезпечила підвищення рівня відкритості торгів, посилила конкуренцію та сприяла більш раціональному використанню бюджетних коштів [7].

Формат G2C охоплює надання адміністративних послуг громадянам у цифровому середовищі. Впровадження порталу та мобільного застосунку «Дія» дало змогу реалізувати понад сотню онлайн-сервісів, що значно полегшує взаємодію населення з державою, скорочує часові витрати та мінімізує бюрократичні процедури [1; 4].

Формат G2G забезпечує налагоджену взаємодію між різними органами влади. Використання систем електронного документообігу разом із об'єднанням державних реєстрів покращує циркуляцію інформації, що прискорює процеси підготовки, погодження та впровадження управлінських рішень як на центральному, так і на локальному рівнях [3].

Дослідження показують, що впровадження систем електронного документообігу дає змогу скоротити час обробки документів до 70 % і зменшити витрати адміністративних ресурсів приблизно на 30 %. Автоматизація управлінських процесів сприяє зниженню корупційних ризиків і підвищенню якості ухвалення рішень, адже забезпечена прозорість сприяє відстежуванню кожного етапу погодження нормативно-правових актів [1].

Електронна демократія є невіддільним елементом сучасного врядування, адже розширює участь громадян в ухваленні рішень, підвищує відкритість влади та сприяє формуванню суспільного консенсусу. В Україні до основних інструментів е-демократії належать електронні петиції, громадський бюджет, онлайн-консультації та сервіси відкритих даних [6].

Серед цих інструментів особливе місце займають електронні петиції, які стали масовим каналом вираження громадської позиції. В умовах воєнного стану, коли традиційні форми протестної активності обмежені, саме цей механізм набув особливої ваги як спосіб впливу на державну політику. Кількісні показники підтверджують зростання їх ролі: у 2021 році необхідний поріг підтримки у 25 000 підписів подолали 19 петицій, тоді як у 2022 році таких випадків вже було 83 [6]. Практичні результати, зокрема відновлення електронного декларування чи протидія нелегальному гральному бізнесу, демонструють спроможність цифрових механізмів мобілізувати громадськість і впливати на ухвалення рішень [5].

Процеси децентралізації суттєво змінили процес управління, адже передали значний обсяг повноважень і ресурсів на рівень територіальних громад. Це активувало конкуренцію між ними за інвестиції та людський потенціал, а рівень цифровізації став одним із ключових індикаторів управлінської спроможності. На місцевому рівні впровадження електронного врядування сприяє зміцненню довіри до органів влади, покращує якість адміністративних послуг через ЦНАПи та спрощує управління внутрішніми процесами [3].

Результати моніторингових досліджень муніципалітетів за показниками прозорості та євроінтеграції, які проводить Transparency International Ukraine, засвідчують нерівномірність розвитку цифрових сервісів у різних містах. У 2024–2025 роках лідируючі позиції утримують Київ із результатом 70 балів та Львів із 63 балами, що системно розвивають інфраструктуру відкритих даних і цифрові сервіси для громадян [4].

Особливу увагу привертають прифронтові міста, які демонструють високий рівень адаптивності. Харків, попри складні безпекові умови та часткову втрату

ІТ-потенціалу, зберігає динаміку розвитку цифрових сервісів і отримав 58 балів, тоді як Запоріжжя забезпечило інтеграцію послуг у межах єдиної цифрової екосистеми. Водночас міста з нижчими показниками, зокрема Полтава та Чернігів, засвідчують, що відсутність чітких стратегій цифрового розвитку призводить до фрагментарності або деградації вже впроваджених рішень [4]. Отже, ефективність управління на місцевому рівні значною мірою визначається наявністю стратегічного бачення та політичною готовністю до цифрових змін.

Важливим викликом для держави є забезпечення прозорості процесів повоєнного відновлення. Із цією метою було впроваджено цифрову екосистему DREAM, покликану знизити корупційні ризики та забезпечити ефективну координацію міжнародної допомоги [5]. Вона охоплює повний цикл реалізації інфраструктурних проєктів, від фіксації завданих збитків до введення об'єктів в експлуатацію [3].

Функціонування DREAM сприяє трансформації бачення ухвалення управлінських та інвестиційних рішень, оскільки об'єднує дані з різних державних систем у єдине середовище відкритої інформації відповідно до міжнародних стандартів. Це дає змогу громадам презентувати власні проєкти потенційним інвесторам, а міжнародним партнерам здійснювати постійний моніторинг їх реалізації. У підсумку така модель забезпечує максимальну прозорість, скорочує вплив бюрократичних процедур і перетворює цифрові інструменти на дієвий засіб антикорупційного контролю [5].

Отже, проведений аналіз свідчить, що в Україні електронне врядування пройшло шлях від допоміжного інструменту спрощення адміністративних процедур до одного з ключових елементів забезпечення стійкості держави в умовах воєнного стану. Цифровізація суттєво переорієнтувала підходи до ухвалення управлінських рішень: використання відкритих даних, системи Prozorro, екосистеми DREAM та узгодженої роботи державних реєстрів сприяє підвищенню обґрунтованості, швидкості та прозорості управлінських дій, водночас знижує ризики корупції.

Засоби електронної демократії, зокрема електронні петиції, бюджети участі та відкриті дані, забезпечують постійний комунікаційний зв'язок між громадянами та владою, підтримуючи засади належного врядування. Однак їх реальна результативність залежить не тільки від технічного функціонування, а і від готовності органів влади враховувати отримані сигнали та інтегрувати їх у політичні рішення. Саме цей аспект залишається визначальним для подолання недовіри з боку суспільства. На рівні громад успішність цифрових змін безпосередньо обумовлюється наявністю стратегічного бачення розвитку та політичною рішучістю місцевого керівництва, що підтверджується результатами оцінювання прозорості муніципалітетів.

Подальше дослідження у сфері електронного врядування визначається низкою ключових векторів розвитку. Передусім зростає потреба у ґрунтовному дослідженні питань кібербезпеки та удосконаленні інструментів захисту критично важливої цифрової інфраструктури, оскільки розширення використання електронних сервісів одночасно підсилює їх вразливість до зовнішніх впливів. Не менш важливим є осмислення проблеми цифрового розриву з метою гарантування рівного доступу різних суспільних груп до інструментів електронної демократії. Водночас значні перспективи відкриває інтеграція технологій штучного інтелекту, що дає змогу ефективно опрацьовувати великі обсяги даних і моделювати наслідки управлінських рішень. Також одним із пріоритетних завдань залишається гармонізація українського законодавства у сфері цифровізації з нормами Європейського Союзу, що є важливою передумовою подальшої інтеграції та результативного відновлення країни у повоєнний період.

Список використаних джерел

1. Державна електронна екосистема управління відновленням DREAM. *DREAM*: офіційний портал. URL: <https://dream.gov.ua/ua/info/about-dream> (дата звернення: 20.03.2026).
2. Електронні сервіси: як міста проходять євротест на прозорість? *Transparency International Ukraine*. 2025. URL: <https://ti-ukraine.org/research/elektronni-servisy-yak-mista-prohodyat-yevrotest-na-prozorist/> (дата звернення: 11.03.2026).
3. Мінінфраструктури презентувало комунікаційну платформу електронної екосистеми управління відновленням DREAM. *Урядовий портал: єдиний вебпортал органів виконавчої влади*. 2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 12.03.2026).
4. Мінцифра робить інструменти електронної демократії доступними для всіх. *Міністерство цифрової трансформації України*. 2021. URL: <https://thedigital.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2026).
5. Олійник В. Менше третини українців вважають петиції дієвими. *Рух ЧЕСНО*. 2024. URL: <https://www.chesno.org/post/5837/> (дата звернення: 20.03.2026).
6. Цифровізація сьогодні є найкращим прикладом стійкості та спроможності української держави. Ми маємо стати лідером у розвитку електронної демократії. *Верховна Рада України: офіційний вебпортал парламенту України*. 2023. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/233872.html (дата звернення: 20.03.2026).
7. Чабак М. Аналіз електронного врядування як середовища інтерактивно-комунікативної взаємодії. *Західноукраїнський національний університет*. 2023. 74 с. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/f6f06c50-9c2c-4d83-9944-2a38b58dba5c/content> (дата звернення: 11.03.2026).